

Tisková zpráva

23. září 2020

Občané České republiky mohou přispět do databáze NASA údaji o sesuvech

Americký národní úřad pro letectví a vesmír NASA vytváří pomocí analýzy sdělovacích prostředků celosvětovou databázi sesuvů. Do toho to úsilí se zapojili sdílením informací i vědci z Ústavu struktury a mechaniky hornin Akademie věd České republiky (ÚSMH AV ČR). Novinkou je, že na portál NASA může přispět i česká laická veřejnost. NASA totiž vytvořila aplikaci Reportér sesuvů, která každému, kdo má zájem, umožňuje vložit informace o těchto jevech ve svém okolí.

„Vytváření databázi o místě, době vzniku sesuvů a škodách, které způsobily, je základní krok pro prevenci možných budoucích škod. Umožňuje to kvalifikovaně předpovídat nejvíce ohrožená místa i charakter škod, a tedy i navrhnout způsoby, jak jim předcházet. Databáze vytvářená pracovníky ÚSMH AV ČR přispívá k získání realistické představy o této problematice nejen na území České republiky, ale díky zapojení do projektu NASA i v celosvětovém měřítku,“ uvedl ředitel ÚSMH AV ČR Josef Stemberk.

Nyní se mohou do vytváření této databáze zapojit i laici a zcela nenahraditelným způsobem přímo pomoci se studiem sesuvů. Vložení informací na portál NASA by pro ně neměl být problém, protože studenti Přírodovědecké fakulty Ostravské university přeložili do češtiny návod, jak s touto webovou aplikací pracovat. „Nepotřebují žádné speciální nástroje, pouze přístup k internetu. Informace, které se objeví o sesuvu v médiích nebo v jejich okolí, mohou vložit přímo do aplikace, která je provede krok za krokem,“ uvedl Jan Klimeš z ÚSMH AV ČR.

V českém jazyce je návod na vkládání sesuvů do aplikace dostupný zde:

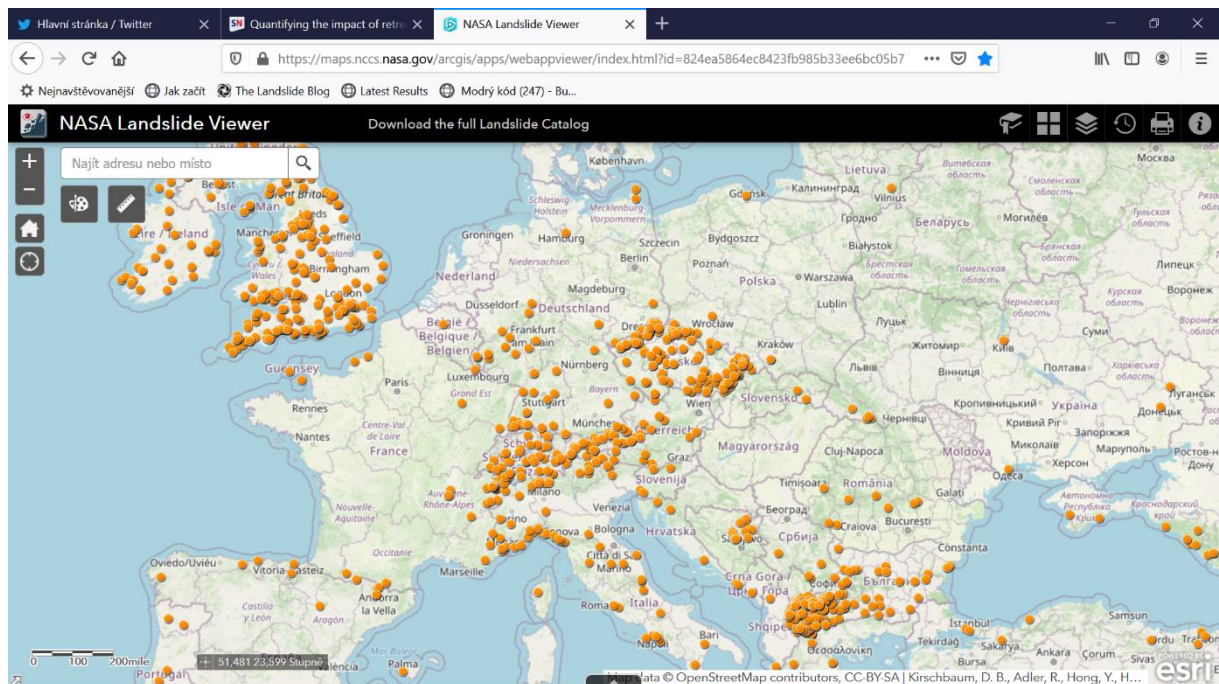
https://gpm.nasa.gov/landslides/guides/LandslideReporter_Intro_Czech.pdf

Jan Klimeš doplnil, že od roku 2011 sledují a zaznamenávají vědci ÚSMH AV ČR zprávy o vzniku sesuvů a skalních říceních, o kterých v České republice informovaly sdělovací prostředky (<https://www.irsm.cas.cz/ext/sesuvy/>). „Vytvářená databáze podává aktuální, celorepublikový přehled nejen o vzniku nebezpečných sesuvů, ale i o jejich negativních dopadech na společnost. Celkem bylo tímto způsobem zaznamenáno 183 sesuvů a skalních řícení, které poškodily nebo zničily 19 domů, v 5 případech vedly k vykolejení nebo poškození vlaků, způsobily zranění nebo smrt 15 lidem a dalších 71 osob muselo být dočasně evakuováno,“ řekl.

Tyto záznamy jsou nyní vloženy i na portál NASA zde:

<https://maps.nccs.nasa.gov/arcgis/apps/webappviewer/index.html?id=824ea5864ec8423fb985b33ee6bc05b7>.

„Zmíněné údaje však nenahrazují databázi svahových nestabilit spravovanou Českou geologickou službou, která je hlavním a oficiálním zdrojem informací o rozšíření sesuvů na území České republiky (https://mapy.geology.cz/svahove_nestability/),“ dodal Jan Klimeš.

Obr. Velký počet záznamů o sesuvech v České republice, jak je vidět v celosvětové databázi NASA, je zatím výsledkem pouze analýzy zpráv zaznamenaných v českých médiích. V budoucnu by ho mohly doplnit záznamy vytvářené samotnými obyvateli s pomocí webového rozhraní Reportér sesuvů, které vytvořila NASA a k němuž je k dispozici český návod.

- *Ústav struktury a mechaniky hornin AV ČR, v.v.i. je pracoviště zaměřené na studium struktury a vlastností horninového prostředí, hornin, odvozených materiálů a speciálních kompozitních materiálů. Zkoumá přírodní i indukované jevy a procesy působící na chování, vývoj a stabilitu hornin v jejich přirozeném uložení v zemské kůře a širokou škálu anorganických a organických materiálů jak na místě, tak vytvořených v laboratorních podmínkách. Uplatňuje pokročilé monitorovací i laboratorní metody výzkumu s cílem formulovat vědecké poznatky a stanovit podmínky jejich využití v praxi.*

www.irsm.cas.cz